

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-75(3)/14/JN

Warszawa, 21 października 2014 r.

DECYZJA DIH-1/ 76 /2014

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013, poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. , poz. 148 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Sokołów S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim od decyzji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy nr BŻ - 88/2014 z dnia 20 sierpnia 2014 r. (nr akt sprawy: BŻ.8361.71.2014), którą ww. przedsiębiorcę zobowiązano do uiszczenia kwoty 2192,28 zł (słownie: dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt dwa złote i dwadzieścia osiem groszy), stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek produktów o nazwach:

- „Przysmak śniadaniowy mielonka wieprzowo-drobiowa z wołowiną” a’300 g, oznakowany datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 10.07.2015”,
- „Turystyczna konserwa mielonka wieprzowo-drobiowa z wołowiną” a’300 g, oznakowany datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 05.02.2016”,

wyprodukowanych przez Sokołów S.A., Al. 550 Lecia 1, 08-300 Sokołów Podlaski, Oddział w Jarosławiu, ul. Przemysłowa 2, 37-500 Jarosław, **uchyla zaskarżoną decyzję w całości i umarza postępowanie administracyjne pierwszej instancji w całości.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 8-11 kwietnia 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy – zwanego dalej również „*Kujawsko-Pomorskim WIIH*” – w Centrum Dystrybucji Sokołów S.A., mieszczącym się w Bydgoszczy przy ul. Grunwaldzkiej 207, należącym do przedsiębiorcy Sokołów S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim – zwanego dalej również „*stroną*” – pobrano do badań próbki produktów o nazwach:

- „Przysmak śniadaniowy mielonka wieprzowo-drobiowa z wołowiną” a’300 g, oznakowany datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 10.07.2015”,
- „Turystyczna konserwa mielonka wieprzowo-drobiowa z wołowiną” a’300 g, oznakowany datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 05.02.2016”,

wyprodukowanych przez Sokołów S.A., Al. 550 Lecia 1, 08-300 Sokołów Podlaski, Oddział w Jarosławiu, ul. Przemysłowa 2, 37-500 Jarosław, zwanych dalej „konserwami”.

Jednocześnie z tych samych partii pobrano, zabezpieczono i przekazano kontrolowanemu w celu przechowania, dodatkowe próbki kontrolne.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 11 kwietnia 2014 r. (nr akt kontroli: BŻ.8361.71.2014), protokole pobrania próbki produktu nr 089798 z dnia 8 kwietnia 2014 r. oraz protokole pobrania próbki kontrolnej nr 089799 z dnia 8 kwietnia 2014 r. Do akt kontroli dołączono także fotografie ww. produktów, oświadczenie strony o reprezentatywności próbek dla ww. partii konserw z dnia 8 kwietnia 2014 r. oraz oświadczenie strony o skali prowadzonego przedsiębiorstwa z dnia 8 kwietnia 2014 r.

Badania przeprowadzone przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie, zwane dalej „Laboratorium w Olsztynie”, wykazały, że konserwy nie spełniały wymagań deklarowanych przez producenta na opakowaniu co do zawartości mięsa wołowego (deklarowano 2%, w wyniku badania wykonanego metodą PCR, przy granicy wykrywalności LOD = 0,1% wykryto DNA krowy, natomiast w wyniku badania metodą ELISA, przy granicy wykrywalności LOD = 1% nie wykryto obecności białek charakterystycznych dla krowy) – co udokumentowano w sprawozdaniach z badań nr 162/2014 i nr 163/2014 z dnia 18 czerwca 2014 r.

Pismem z dnia 26 czerwca 2014 r., strona została zapoznana z powyższymi wynikami badań laboratoryjnych konserw oraz poinformowana o prawie do złożenia wniosku o przebadanie próbek kontrolnych.

Strona po zapoznaniu się z wynikami badań laboratoryjnych przedmiotowych produktów nie skorzystała z przysługującego jej prawa do przebadania próbek kontrolnych natomiast w piśmie z dnia 3 lipca 2014 r. zakwestionowała wiarygodność przeprowadzonych analiz biochemicznych z uwagi na to, że granice wykrywalności zastosowanych metod badawczych były wyższe (LOD od 1% do 3%) od deklarowanego procentowego udziału mięsa wołowego (2%).

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 22 lipca 2014 r., Kujawsko-Pomorski WIIH, zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zobowiązania, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 148 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, do uiszczenia równowartości kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych konserw. Jednocześnie strona została zobowiązana do przekazania informacji o wielkości obrotów uzyskanych w roku ubiegłym, a także poinformowana o prawie do zapoznania się z aktami sprawy, jak i wypowiedzenia się w przedmiotowej sprawie oraz o terminie ich realizacji. Strona nie skorzystała z przysługujących jej praw.

W piśmie z dnia 23 lipca 2014 r. Kujawsko-Pomorski WIIH odrzucił argumenty strony jakoby granice wykrywalności zastosowanych metod badawczych były wyższe od deklarowanej procentowej zawartości mięsa wołowego (2%). Organ wyjaśnił, że zastosowana przez Laboratorium w Olsztynie metoda badawcza ELISA dla każdego rodzaju białka (krowiego, świńskiego, drobiowego, owczego) charakteryzowała się inną granicą

wykrywalności (LOD): dla białek krowy LOD wynosiła 1 %, dla białek świni LOD wynosiła 2 %, dla białek drobiu i owcy LOD wynosiła 3 %. Skoro granica wykrywalności dla białek krowy wynosiła 1 % oznacza to, że zastosowana metoda pozwoliłaby na wykrycie obecności mięsa wołowego już przy 1 % udziale w produkcie.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek konserw, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 496), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów*”, dyrektor Laboratorium w Olsztynie dokonał obliczenia wysokości należności pieniężnej na łączną kwotę 2192,28 zł. Powyższe udokumentował pismami z dnia 25 lipca 2014 r. zatytułowanymi „Koszt przeprowadzonych badań laboratoryjnych”: nr 51/2014 dotyczący kosztów badania „Turystycznej konserwy mielonki wieprzowo-drobiowej z wołowiną” i nr 52/2014 dotyczący kosztów badania „Przysmaku śniadaniowego mielonki wieprzowo-drobiowej z wołowiną”.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr BŻ - 88/2014 z dnia 20 sierpnia 2014 r. (doręczoną stronie w dniu 25 sierpnia 2014 r.), Kujawsko-Pomorski WIIH zobowiązał stronę do uiszczenia kwoty 2192,28 zł, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych konserw.

Pismem z dnia 1 września 2014 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „*Prezesem UOKiK*” – odwołanie od ww. decyzji. Strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji zarzucając jej naruszenie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, w związku z § 10 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 774), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych*”, poprzez bezpodstawne przyjęcie, że przeprowadzone badania zawartości mięsa wołowego w gotowych produktach (konserwach) wykazały, że produkty nie spełniały wymagań deklarowanych przez producenta w oznakowaniu (ustalona w badaniu zawartość mięsa wołowego w przebadanych próbkach produktów była niższa niż zadeklarowana w oznakowaniu), gdyż zgodnie z prawem żywnościowym informację o ilościowej zawartości składnika lub kategorii składników określa się w procentach, podając ilość składnika lub kategorii składników w momencie ich użycia w procesie produkcyjnym, a nie w gotowym produkcie.

Pismem z dnia 23 września 2014 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował przedsiębiorcę Sokołów S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Ustawa o Inspekcji Handlowej stanowi w art. 30 ust. 1, że jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

W myśl § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów, wysokość należności pieniężnej, określonej w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej, z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Jakość handlowa została zdefiniowana w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, jednak nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

W niniejszej sprawie, badania próbek przedmiotowych konserw, pobranych w centrum dystrybucyjnym należącym do przedsiębiorcy Sokołów S.A. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim, przez inspektorów reprezentujących Kujawsko-Pomorskiego WIIH, wykonane przez Laboratorium w Olsztynie, wykazały, że produkty te nie spełniały wymagań deklarowanych przez producenta na opakowaniu ze względu na niższą zawartość mięsa wołowego (deklarowano 2%, natomiast w wyniku badania wykonanego przez Laboratorium w Olsztynie przy zastosowaniu metody PCR, przy granicy wykrywalności LOD = 0,1% wykryto DNA krowy, natomiast w wyniku badania metodą ELISA, przy granicy wykrywalności LOD = 1% nie wykryto obecności białek charakterystycznych dla krowy).

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek konserw, organ pierwszej instancji ustalił wysokość należności pieniężnej na kwotę 2192,28 zł, według kosztorysów wystawionych przez Laboratorium w Olsztynie w dniu 25 lipca 2014 r. nr 51/2014 i nr 52/2014.

Wobec powyższego, Kujawsko-Pomorski WIIH zobowiązał kontrolowanego, to jest – w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej – przedsiębiorcę Sokołów S.A. z siedzibą w

Sokołowie Podlaskim, w drodze decyzji nr BŻ - 88/2014 z dnia 20 sierpnia 2014 r. do uiszczenia powyższej kwoty, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji zarzucając jej naruszenie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, w zw. z § 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych. Powyższy przepis stanowi, że informację o ilościowej zawartości składnika lub kategorii składników określa się w procentach, podając ilość składnika lub kategorii składników, w momencie ich użycia w procesie produkcyjnym. Zatem, zdaniem strony, skoro ustawodawca wymaga określania zawartości składnika na podstawie receptury produktu (tj. w momencie jego użycia w procesie produkcyjnym), co strona uczyniła (udział mięsa wołowego został wyliczony jako stosunek masy mięsa wołowego do masy wszystkich użytych do produkcji składników x 100%) a produkt gotowy ze względu na swoje rozdrobnienie i brak możliwości równomiernego wymieszania składników nie jest jednorodny w swojej strukturze i w związku z tym występują różnice w rozkładzie poszczególnych składników, to otrzymane wyniki badań nie mogą być podstawą do stwierdzenia, że produkt jest niezgodny z deklarowanym przez producenta składem.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK nie negując faktu, że ilościową zawartość składników podanych w oznakowaniu określa się w momencie ich użycia, zwraca jednocześnie uwagę, że weryfikacja ilości tych składników w wyrobie gotowym jest możliwa przy zastosowaniu odpowiednich metod badawczych. Sprawdzanie rzetelności deklaracji producenta o ilości użytych składników w wyrobie gotowym, a nie tylko na etapie produkcji, zdaniem Prezesa UOKiK, nie narusza, wbrew twierdzeniu strony, § 10 ust. 3 ww. rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych.

Z punktu widzenia ochrony interesów konsumentów nie do zaakceptowania jest pogląd strony wskazujący, że w zależności od stopnia rozdrobnienia masy składników mięsnych w konserwach, ich rozkład w poszczególnych opakowaniach może być różny z dopuszczeniem braku ich obecności. Zatem argument strony w kwestii niejednorodności partii nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż informacja na etykiecie przeznaczona jest dla konsumentów i każdy kupujący powinien otrzymać produkt zgodny z deklaracją, w niniejszej sprawie konserwy z 2 % zawartością wołowiny.

Niezależnie od powyższego, po przeanalizowaniu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, organ drugiej instancji uznał, że przedmiotową decyzję należy uchylić w całości i umorzyć postępowanie pierwszej instancji. Zdaniem Prezesa UOKiK na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych nie można jednoznacznie stwierdzić, że przedmiotowe konserwy nie spełniały deklaracji producenta co do zawartości mięsa wołowego, z uwagi na zastosowanie jakościowych metod badawczych, pozwalających jedynie na stwierdzenie czy w badanym produkcie było obecne mięso czy nie, bez oznaczenia konkretnej ilości tego składnika. Ustalenie przez organ pierwszej instancji niższej zawartości mięsa wołowego w stosunku do deklaracji umieszczonej na opakowaniu 2 % w oparciu o granice wykrywalności obu zastosowanych metod (1% dla metody ELISA i 0,1% dla metody

PCR), w ocenie Prezesa UOKiK, nie stanowi wystarczającego dowodu, w oparciu o który można byłoby zobowiązać stronę do uiszczenia kosztów przeprowadzonych badań na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej.

Zatem zarzut strony dotyczący ustaleń dokonanych przez organ pierwszej instancji o niezgodności konserw z deklaracją w zakresie zawartości mięsa wołowego w tych produktach na podstawie analiz jakościowych jest uzasadniony. W ocenie Prezesa UOKiK takiego ustalenia można byłoby dokonać metodami ilościowymi, np. badając próbki kontrolne, a nie na podstawie oznaczeń jakościowych.

Prezes UOKiK rozpatrując sprawę w drugiej instancji uznał, że zarzut strony w kwestii naruszenia art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej jest zasadny, bowiem nie zostało udowodnione, że kontrolowane produkty były niezgodne z deklaracją producenta.

Z powyższych względów, a także mając na uwadze zasadę praworządności obowiązującą w postępowaniu administracyjnym, zaskarżoną decyzję z dnia 20 sierpnia 2014 r. należało uchylić w całości a postępowanie pierwszej instancji umorzyć w całości.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Sokołów S.A.

- Al. 550-lecia 1
08-300 Sokołów Podlaski
2. Kujawsko-Pomorski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy
 3. a/a